ادامه از صفحه ۱۲

«فرهیختگان» آمار نشر و مطالعه کتاب در کشورهای مختلف را بررسی می‌کند

کرونا جهان را کتاب‌خوان‌تر کرد؟

عاطفه جعفری
روزنامه‌نگار

یکی از سرگرمی‌های دوران کرونا، کتاب خواندن یا گوش دادن به کتاب بوده است، این را فقط ما نمی‌گوییم بلکه آمار کتابخوانی در کشور هم این موضوع را روشن می‌کند که طی چند ماهی که با کرونا درگیر هستیم و مردم قرنطینه خانگی را برای خود انتخاب کرده‌اند تا از شر این ویروس کوچک و منحوس در امان باشند، کتاب را به‌عنوان یکی از همنشین‌های خود انتخاب کرده‌اند تا بتوانند در این قرنطینه خانگی خود را سرگرم کنند. در این گزارش نمی‌خواهیم به پرفروش‌ترین کتاب‌ها در ایران بپردازیم بلکه می‌خواهیم بدانیم مردم دنیا در دوران کرونا، چقدر کتاب خواندند و چه کتاب‌هایی را خواندند. آمار و اطلاعاتی داشته باشیم از کتابفروشی‌های سراسر دنیا، تا بدانیم آنها در این روزها چه کاری انجام داده‌اند. آمار جالبی در دنیا در این ایام برای کتابخوانی وجود دارد و همین موضوع باعث شده است کتابخوانی حدود ۷۰ درصد رشد پیدا کند و نکته مهم اینکه ۹۸ درصد نحوه خرید این کتاب‌ها به‌صورت اینترنتی بوده است. این گزارش که آماری مهم از کتابخوانی در دنیا می‌دهد را از دست ندهید.

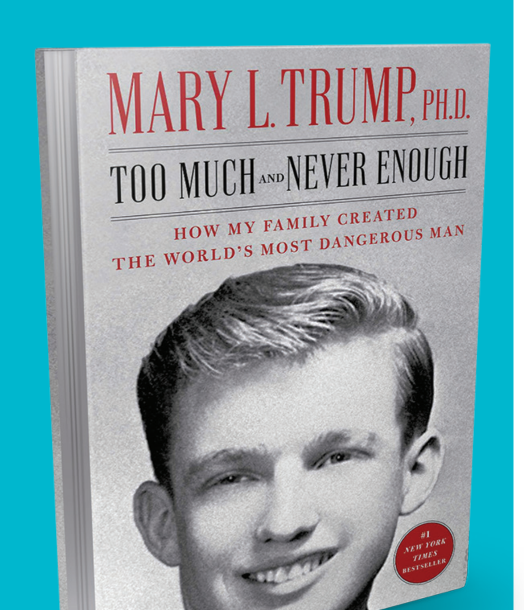

آمار کتابخوانی کرونایی از آمریکا تا اروپا و روسیه

از اسفندماه سال گذشته که دیگر کرونا در همه دنیا جای خود را باز کرد و مردم را به سمت خانه‌نشینی سوق داد، همه کسب‌وکارها مجبور به تعطیل کردن فعالیت‌شان شدند. این مساله در فروش کتاب هم تاثیرگذار بود. سایت آمازون که یکی از سایت‌های آنلاین فروش کتاب است، درباره فروش کتاب در دنیا در روزهای ابتدایی ورود این ویروس گزارش داده است: «انگار که مردم گیج بودند، نمی‌دانستند چه اتفاقی افتاده، حتی ناشران هم از این اتفاق دچار شوک شده بودند. در هفته منتهی به نیمه فروردین‌ماه (مارس) سال جاری، تنها ۶ عنوان جدید در فهرست ۵۰ عنوان کتاب پرفروش بازار قرار داشته و کرونا به بحرانی تازه برای تولید و حمایت از انتشار آثار تازه و به اصطلاح جا انداختن آن در بازار و معرفی مطلوبش تبدیل شده است. در همین زمینه مجموع فروش ناشران جهان در سه‌ماهه ابتدای سال جاری میلادی نسبت به سال قبل با هفت‌درصد کاهش همراه شده است. موسسه انتشارات جان‌وایلی از پیش‌بینی کاهش درآمد ۵۰ میلیون دلاری برای سال مالی منتهی به آوریل آینده خود خبر داده و گفته درآمدش در این بازه بدون احتساب مالیات و خروجی‌های مشابه کمتر از ۲۵ میلیون دلار خواهد بود. همین موضوع نیز این بنگاه بزرگ نشر را برای انتشار عنوان‌های تازه خود طی روزهای آتی با حساسیت بیشتری مواجه کرده است.»

نکته دیگر درمورد آمار کتابخوانی در آمریکا این است که درحالی که شیوع کرونا در آمریکا اقتصاد این کشور را با مشکلات جدی روبه‌رو کرده است، بازار نشر این کشور در مقایسه با ۶ ماه نخست سال ۲۰۱۹ رشدی ۲/۸ درصدی را تجربه کرد. آمار رسمی نشان می‌دهد ۶ ماهه نخست سال ۲۰۲۰ فروش کتاب برابر ۳۲۲/۱ میلیون دلار بوده که در مقایسه با همین بازه زمانی در سال ۲۰۱۹ که برابر ۳۱۳/۵ میلیون دلار بود، این رشد را ثبت کرده است. این رشد از آنجا ناشی شده که کتاب‌های غیرداستانی مختص کودکان با فروش بیشتری روبه‌رو شدند و والدین سعی کردند با خرید این کتاب‌ها، به آموزش کودکان که از ماه مارس با بسته شدن مدرسه‌ها در خانه ماندند، کمک کنند. در عین حال به‌دنبال رشد مبارزات مدنی و اعتراض‌ها به قتل جورج فلوید در اواخر ماه می (خرداد) فروش کتاب‌های مرتبط با مسائل نژادی و نژادپرستی و جنبش‌های مدنی در آمریکا افزایش یافت. آمار نشان می‌دهد بخش کتاب‌های غیرداستانی کودکان و نوجوانان بیشترین رشد را داشته که برابر با ۵/۲۵ درصد در مقایسه با سال ۲۰۱۹ است. در بخش کتاب‌های غیرداستانی آموزشی در بخش آموزش زبان نیز بیشترین افزایش فروش مشاهده شد که برابر با ۹/۶۴ درصد بود و تعداد نسخه‌های کتاب فروخته‌شده در این بخش ۲/۴۱ درصد افزایش یافت. با این حال در بخش داستانی کودک و نوجوان نیز افزایش فروش مشاهده شد و ۱/۷ درصد نسبت به سال پیش فروش کتاب در این بخش بالا رفت. در این بخش بیشترین آمار افزایش مربوط به بخش داستان‌های کلاسیک بود که ۱۱ درصد بود.

روزنامه گاردین هم در اواخر تیرماه با ارائه گزارشی درمورد کتابخوانی در انگلستان نوشته است: «تنها در هفته گذشته (اواخر تیرماه) سه‌میلیون و ۸۰۰ هزار کتاب چاپی در انگلیس به فروش رفت که درآمدی برابر با ۳۲ میلیون و ۶۰۰ هزار پوند برای صنعت نشر این کشور به همراه داشت. این درحالی است که مردم این کشور اروپایی سال گذشته در یک بازه زمانی مشابه درمجموع تنها سه‌میلیون و یکصدهزار جلد کتاب خریداری کردند. علاقه‌مندان به کتاب در انگلیس پس از ماه‌ها قرنطینه خانگی به پر کردن کتابخانه‌هایشان از کتاب‌های جدید به‌ویژه رمان‌های جنایی روی آورده‌اند. فروش این دست از رمان‌ها در سه هفته‌ای که کتابفروشی‌ها اجازه بازگشایی پیدا کرده‌اند، حسابی رونق داشته است. به نقل از موسسه نیلسون که بازار کتاب انگلستان را رصد می‌کند، فروش کتاب‌های چاپی در این سه هفته در مقایسه با بازه زمانی مشابه در سال ۲۰۱۹، ۱۹ درصد افزایش داشته است.» نتایج نظرسنجی‌های موسسه نیلسون از هزار شهروند بزرگسال انگلیسی از افزایش میزان مطالعه در دوره قرنطینه و خانه‌نشینی حکایت دارد. قبل از ۲۳ مارس (۴ فروردین ۹۹) شهروندان انگلیسی در هفته به‌طور میانگین سه، چهار ساعت مطالعه داشتند اما با فرارسیدن ماه می (اواسط اردیبهشت ۹۹) ۷/۲ ساعت به این میانگین اضافه شد. اگرچه این آمار در اواسط ماه می کاهشی جزئی یافت اما باز هم نسبت به دوره پیش از قرنطینه بالاتر بود. با توجه به تعطیلی‌های اخیر کتابفروشی‌ها، موسسه نیلسون نمی‌تواند آمار دقیقی از میزان فروش کتاب در سه ماهه دوم سال جاری میلادی ارائه دهد اما براساس برآوردها، این میزان در پی شیوع کرونا در مقایسه با سال گذشته ۱۱ درصد کاهش یافت اما با بازگشایی کتابفروشی‌ها از ۱۵ ژوئن (۲۶ خرداد)، بازار فروش کتاب‌های چاپی در این کشور بار دیگر رونق گرفت. همچنین آژانس مطالعه بریتانیا (TRA) یک سازمان غیردولتی در این کشور در گزارشی جدید از آمار سرانه مطالعه می‌گوید شیوع ویروس کرونا و قرنطینه باعث شده نوجوانان نسبت به گذشته بیشتر کتاب بخوانند. این آژانس تحقیقاتی که در زمینه مطالعات ادبی و مراکز آموزشی و مطالعه در زمینه کتابخانه‌های عمومی فعالیت می‌کند، در گزارش خود به افزایش میزان مطالعه در این کشور اشاره می‌کند. طبق آمارهای ارائه‌شده توسط این آژانس از حدود دوهزار خانواده انگلیسی نظرسنجی شده و این نتیجه گرفته شده است که نوجوانان بین ۱۸ تا ۲۴ سال نسبت به سال گذشته بیشتر کتاب‌های غیردرسی مطالعه می‌کنند. براساس این گزارش حدود ۴۵ درصد از نوجوانان بریتانیایی داستان‌های کلاسیک و مستند غیر از کتاب‌های درسی را بیشتر مطالعه می‌کنند، درحالی که این رقم در سال گذشته بسیار کمتر بود. نکته جالب در این آمار افزایش علاقه نوجوانان به داستان‌های قدیمی درباره بیماری‌های همه‌گیر مثل رمان طاعون آلبر کامو است.

آژانس غیردولتی انگلیسی می‌گوید در ایام قرنطینه نسبت به دوره قبل از آن علاقه به داستان و رمان بین قشر نوجوان حدود ۱۳۰۰ درصد بوده است که رقمی عجیب محسوب می‌شود. پیش از این ناشران انگلیسی نیز از افزایش فروش این کتاب‌ها خبر داده بودند.

انتشارات پنگوئن اعلام کرده فروش رمان‌های کلاسیک چاپ‌شده در بریتانیا بیش از ۶۴ درصد افزایش داشته است. دابی هیکس (Debbie Hicks) مدیر بخش خلاقیت آژانس مطالعه بریتانیا می‌گوید قرنطینه باعث افزایش کتابخوانی بین نوجوانان شده و چنین فرصتی به این زودی‌ها به دست نخواهد داد. وی اعتقاد دارد احتمالا در دوران پساکرونا نیز چنین افزایشی را در علاقه به داستان‌ها نیز شاهد خواهیم بود.

به گفته هیکس، آژانس بریتانیایی با راه‌اندازی هشتگ یک ساعت مطالعه در نظر دارد اواخر ماه آینده کتاب‌هایی برای مطالعه به خانواده‌ها پیشنهاد کند. براساس آمار ارائه‌شده از سوی شرکت انگلیسی Bookmate که مبتنی بر نظرسنجی این شرکت از بیش از سه میلیون خواننده خود است، اقبال روس‌ها به کتاب و کتابخوانی در بهار سال جاری میلادی (اوج دوران قرنطینه) نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۷ درصد افزایش یافته است. آمار این توجه حتی دقیق‌تر نیز اعلام شده است به این صورت که اگر در بازه مربوطه سال گذشته متوسط کتابخوانی روس‌ها در روز ۵۸ دقیقه بوده است، در دوران قرنطینه با ۱۰ درصد افزایش به ۶۸ دقیقه رسیده است، یعنی هر شهروند روس در دوران خانه‌نشینی حاصل از کرونا روزانه به‌طور متوسط بیش از یک ساعت کتاب خوانده است. از دیگر نتایج مطالعه میدانی و نظرسنجی Bookmate از کتابخوانی روس‌ها در ایام قرنطینه، تغییر در برخی عادات کتابخوانی آنهاست. به عنوان نمونه اگر در سال گذشته (و نیز دیگر سال‌های معمول گذشته) بیشترین زمان کتابخوانی شهروندان روس در ساعات آغازین و پایانی روز و در مسیر رفت و برگشت به محل کارشان بوده است در دوران قرنطینه این زمان به اوقات پایانی روز و نیمه‌های شب تغییر پیدا کرده است و اگر پیش از آن نوعا کتابخوان‌های روس در حال مسافرت‌های درون‌شهری -ایستاده یا نشسته- کتاب می‌خواندند، در دوران قرنطینه ۷۵ درصد پرسش‌شوندگان از کتابخوانی خود در شرایطی آسوده، لمیده بر مبل‌های راحتی، سخن گفته‌اند و فقط ۱۴ درصد به نشستن پشت میز و کتاب‌خواندن در شرایط رسمی اشاره کرده‌اند.

قرنطینه و کتابفروشی‌های دنیا

کتابفروشی‌های سراسر دنیا هم تحت‌تاثیر کرونا بودند و ضررهایی هم داشته‌اند، اما توانسته‌اند راه‌هایی را انتخاب کنند تا تهدیدهای این بحران به فرصت‌های خوبی بدل شوند. گاردین گزارشی را منتشر کرده است و با چند کتابفروش و ناشر در این مورد صحبت کرده که بخشی از آن را در این گزارش آورده‌ایم تا بدانیم آنها چه کاری انجام داده‌اند. جیمز دانت، مدیر کتابفروشی واتراستون واقع در انگلستان در این‌باره می‌گوید: «درآمد حاصل از فروش آنلاین تنها بخش کوچکی از درآمدی است که از فروشگاه‌های خود داشتیم اما خوشبختانه حالا مشتریان می‌بینند که بازار آنلاین کتاب انحصاری نیست.» استفن پیج، مدیر کتابفروش فیبر (Faber) نیز معتقد است باید از این شرایط مدلی حاصل شود که در آن زیست‌بوم فروش آنلاین جمعی‌تر است. با این حال ناشران درباره ورود به حیطه فروش مستقیم محتاطانه عمل می‌کنند. گروهی این ایده را به‌عنوان طرحی پیچیده و پرهزینه رد می‌کنند چون نمی‌خواهند آمازون را تحریک کنند. دیگران اما به‌طور غیررسمی تایید می‌کنند که این روزها این ایده بین اهالی صنعت نشر مطرح است. چهار، پنج سال گذشته صنعت نشر رونق خوبی داشته است. حسرتش را می‌خوریم اما خواندن و نوشتن هنوز وجود دارد. آثار اورجینال در این قرنطینه و خانه‌نشینی نیز خلق خواهد شد، همان‌طور که از دل بحران اقتصادی بیرون آمدند. جانی گلر، نماینده ادبی و مدیر آژانس Curtis Brown در اظهارنظری در این باره می‌گوید: «زمان این کار فرارسیده است. ۲۰ سال است که از ناشران می‌پرسم چرا به حیطه فروش مستقیم ورود نمی‌کنند آن هم درحالی که داده‌ها، کلوب‌های کتابخوانی و وب‌سایت‌ها را در اختیار دارند. ناشران سابق بر این تنها ترجیح می‌دادند سرمایه‌شان را به شعبه‌های ضعیف‌تر تزریق کنند اما حالا مجبورند به این گزینه نیز فکر کنند. اگر شرایط به همین منوال ادامه پیدا کند، به این کار تن خواهند داد. تلویزیون که هزینه بیشتری دارد راه ارائه محتوا به مردم را پیدا کرده است. صنعت نشر اما همچنان با همان الگویی که از سال ۱۹۲۰ داشته، به کار ادامه می‌دهد. وقتی رمان جدید تونی پارسونز بیرون آمد، امکان تحویل آن وجود نداشت اما همان روز یک بدمینتون از آمازون سفارش دادم که صبح روز بعد تحویل داده شد.» گلر درباره واکنش نویسندگان به تغییرات و ابهامات ناشی از بحران کرونا نیز می‌گوید: «خب برایش مجهزند. در واقع با همان خودانزوایی روبه‌رو هستند که همیشه تجربه می‌کنند. آنچه دشوار است، پیدا کردن موضوعی برای نوشتن است که به شرایط موجود مربوط باشد.» جرمی تراواتان از ناشران انتشارات مک‌میلان انگلستان نیز درباره فصل جدیدی که کرونا برای بازار کتاب به ارمغان آورده، می‌گوید: «در انتهای این تونل تاریک، نور است. کتابفروشی‌های مستقل در این مدت باورنکردنی ظاهر شدند و با اسکیت و دیگر ابزار به تحویل کتاب‌ها ادامه دادند. چیز خوبی که از این شرایط حاصل شده به زیست‌بوم بازار کتاب مربوط می‌شود. در شرایط عادی، مذاکرات معمولا تا رسیدن به بهترین معامله ممکن ادامه دارد، چیزی که می‌تواند پرتنش و دشوار باشد اما حالا ما با خرده‌فروشان و چاپخانه‌ها همکاری می‌کنیم تا از روبه راه بودن اوضاع‌شان مطمئن شویم و نویسندگان و نماینده‌های ادبی نیز درباره مسائلی چون پرداختی‌ها به‌طور خارق‌العاده‌ای باملاحظه هستند. به‌عنوان یک کمپانی فعال در صنعت نشر ما درباره آینده نگران نیستیم. بازار کتاب‌های پرمخاطب خیلی خوب است، در حوزه داستان‌های ادبی نیز وضعیت بد نیست. ما نیز چون دولت برآورد می‌کنیم که بازار کتاب در این سه ماه از سال ۷۰ درصد و در سه ماه سوم سال ۵۰ درصد افت داشته باشد اما براساس پیش‌بینی‌های ما در سه ماهه چهارم اوضاع به شرایط عادی نزدیک خواهد شد.»

پرفروش‌های فرانسه و کتاب‌های جدید

همه فرانسوی‌ها معتقدند که دو نویسنده جوان‌شان به داد ادبیات این کشور رسیده‌اند و آنها را در این اوضاع قرنطینه نجات دادند تا کتاب جدید بخوانند. نکته مهم در کتاب‌هایی که در فرانسه در این مدت خوانده شد این است که کتاب طاعون آلبر کامو در این کشور بسیار پرفروش شد، اما بعد از اینکه دو نویسنده جوان این کشور شروع کردند به نوشتن کتاب‌های جدید، بازار نشر این کشور به سمت این کتاب‌های جدید رفت. گیوم موسو با رمان «زندگی یک رمان است» و جوئل دیکر با کتاب «معمای اتاق ۶۲۲» در راس فهرست پرفروش‌های این روزهای فرانسه جای دارند. این دو رمان که به‌ترتیب ۲۶ و ۲۷ ماه می (۶ و ۷ خرداد) منتشر شدند در اولین روزهای انتشارشان در کتابفروشی‌ها تقریبا به فروشی یکسان دست یافتند و کتاب موسو اندکی بیشتر از کتاب دیگر فروخت. موسو در ۱۰ سال اخیر هر سال نام خود را به‌عنوان پرفروش‌ترین رمان‌نویس فرانسوی ثبت کرده است. گیوم موسو همچنین با کتاب قبلی‌اش یعنی «زندگی پنهان نویسندگان» که در فرم جیبی منتشر شده بود، در میان ۲۰ کتاب پرفروش فرانسه دربرگیرنده همه ژانرها و همه انواع کتاب در مکان چهارم جای دارد. در این ۲۰ کتاب برتر، برنارد مینیه، انیس مارتین لوگان، اورلی والونس و فرانسواز بوردن نیز هریک دو کتاب دارند. کتاب جدید موسو یعنی «زندگی یک رمان است» که از سوی انتشارات کالمان لوی منتشر شده در تیراژ ۴۰۰ هزار نسخه به بازار آمده و کتاب دیگر که ازسوی «دوفالویی» منتشر شده در ۴۵۰ هزار نسخه منتشر شده است. نکته مهم دیگر در مورد کتاب‌های مورد اقبال در فرانسه این است که کرونا بازار کتابفروشی‌های فرانسه را بسیار تغییر داد. مردم تا یک ماه کتاب نمی‌خواندند و فقط موسیقی و فیلم حرف اول را در این کشور می‌زد تا اینکه کتاب‌های جدید به بازار آمدند و کتابفروشان امیدوارند که بتوانند با این کتاب‌ها خسارت‌های زیادشان را جبران کنند.

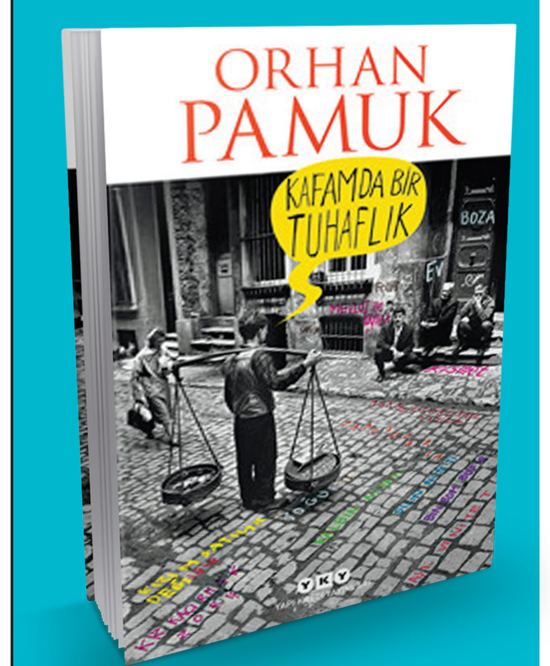

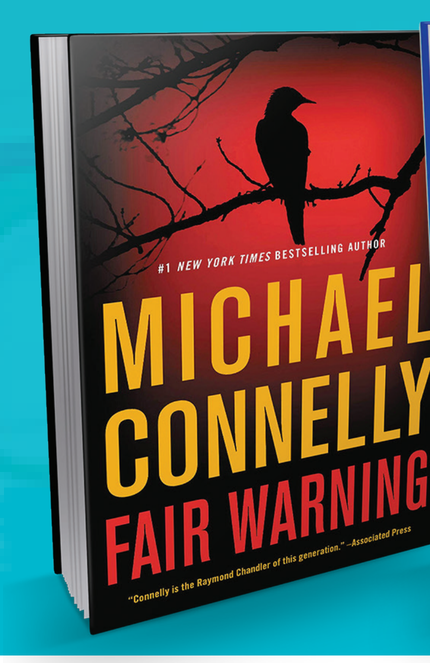

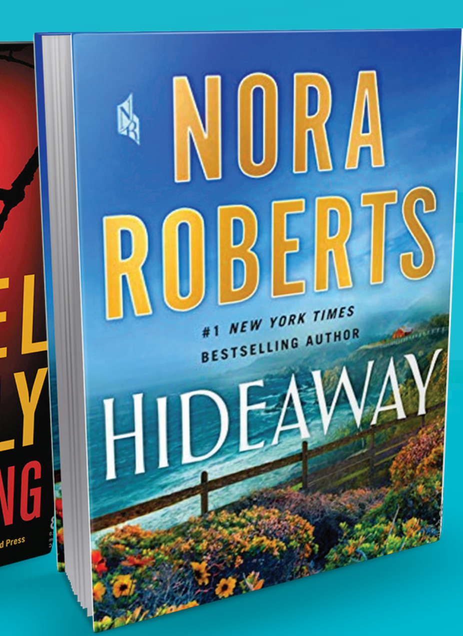

ژانرهای پرمخاطب در دنیا

کرونا تاثیرات زیادی در دنیا داشت، حتی ژانرهای کتابخوانی مردم را هم تغییر داد و آنها را به سمت کتاب‌هایی خاص برد. در کشور خودمان نیز ما شاهد افزایش چشمگیر انتشار و فروش کتاب‌های حوزه دین بودیم. در دنیا هم همین اتفاق افتاده است و نوع کتاب‌هایی که مردم می‌خواندند، تغییر کرده است. در آمریکا نیز کتاب‌های نوجوانان و کتاب‌های مذهبی و همچنین آثاری با موضوع تعطیلات با فروش زیادی روبه‌رو بوده‌اند و فروشی نزدیک به ۵۰ درصد را تجربه کرده‌اند. این مساله، هم درباره کتاب‌های مخاطبان کودک و هم درباره کتاب‌های مخاطبان بزرگسال قابل توجه است. همچنین فروش کتاب‌های طنز طی هفته‌های اخیر با رشد نزدیک به ۲۵ درصد و کتاب‌های مذهبی با فروش نزدیک به ۲۴ درصد روبه‌رو شده که این، نشان از اقبال خاص مخاطبان به موضوعاتی خاص در ایام کرونا دارد. تغییر نسبی ذائقه کتابخوانی روس‌ها در این ایام نیز جالب است و تقریبا مدلی همانند دیگر کشورهای جهان را به نمایش گذارده‌اند. اگر در سالیان پیش ادبیات داستانی و آثار تخیلی و فانتزی در رده یک علایق جامعه کتابخوان روس بود، نتیجه مطالعه و نظرسنجی Bookmate نشان می‌دهد در دوران قرنطینه، کتاب‌هایی با موضوعات روانکاوی و رشد و تعالی شخصیتی با ۱۴ درصد و ادبیات علمی عامه‌پسند با ۸/۱۳ درصد نسبت به دوره مشابه سال پیش با بیشترین اقبال از سوی علاقه‌مندان مواجه شده است. این درحالی است که این رقم برای ادبیات داستانی که همواره از پرطرفدارترین ژانرهای کتاب برای روس‌ها بوده ۸/۱۱ درصد است. رشد اقبال و مطالعه کتاب‌هایی با موضوعات رمانتیک و عاشقانه نسبت به دوره مشابه سال پیش نیز از جمله نتایج جالب این مطالعه آماری است.

در انگلستان کتاب‌های کودک و نوجوان، جزء کتاب‌های پرفروش بوده است و بعد از آن رمان‌های کلاسیک درصدر کتاب‌های پرفروش قرار گرفته‌اند. براساس گزارشی که در آمازون منتشر شده خرید کتاب‌های مذهبی هم رشد زیادی داشته و تا ۶۵ درصد خرید آنها افزایش داشته است. بعد از کتاب‌های مذهبی، کتاب‌های داستان بیشترین رشد را داشته است و بعد از آن هم کتاب‌های انگیزشی و امیددهنده بیشترین فروش را داشته‌اند. البته از یک نکته نباید بگذریم که یک سری ژانرهای خاص هم در این مدت پرفروش بوده‌اند، مثلا کتاب‌هایی که درمورد خشونت خانگی هستند و در آنها روانشناسان راهکارهایی برای این موضوع ارائه کرده‌اند، جزء ژانرها و کتاب‌های پرفروش این دوران بوده‌اند.

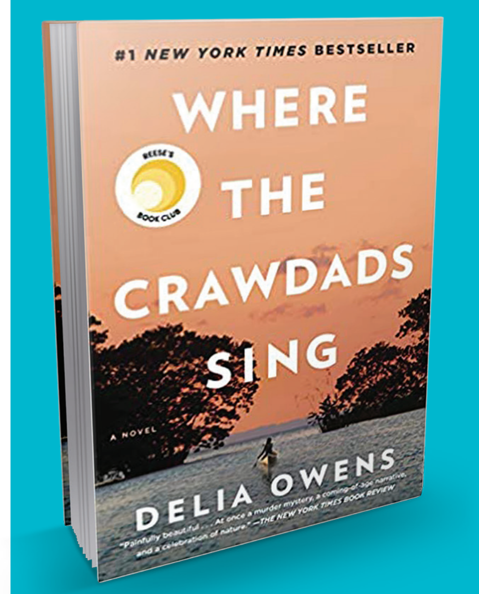

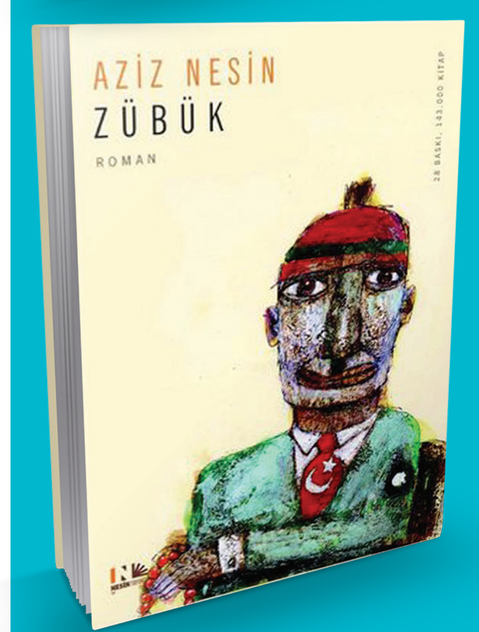

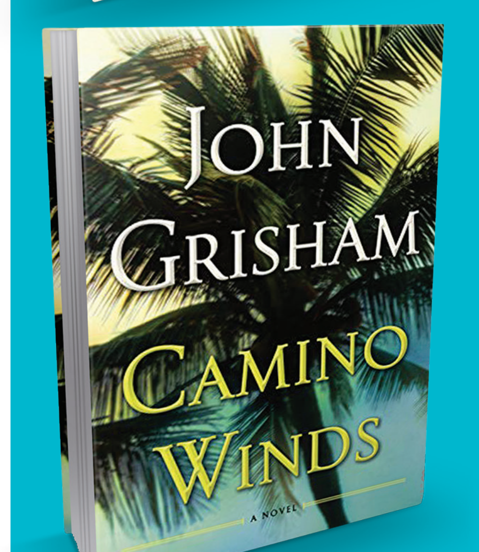

کتاب‌های ضد نژادپرستی در صدر پرفروش‌های آمریکا

کتاب‌های پرفروش

کتاب «تصنیف مرغ‌های آوازخوان و مارها» نوشته سوزان کالینز یکی از پرفروش‌ترین کتاب‌های آمریکا در زمان کرونا بوده است. این کتاب پیش درآمدی برای سه‌گانه محبوب و پرفروش «بازی‌های گرسنگی» است که فیلم‌های هالیوودی پرفروشی هم با نقش‌آفرینی جنیفر لارنس با اقتباس از آنها ساخته شده بود. داستان کتاب جدید درباره شخصیت کوریولانوس اسنو است که تبدیل به هادی و مربی یک رقابت‌کننده زن از بخش شماره ۱۲ می‌شود. این کتاب که ۲۸ ماه می منتشر شده دوهفته است که وارد فهرست پرفروش‌ها شده و هفته پیش نیز در راس فهرست جای داشت. کتاب «پناهگاه» نوشته نورا رابرتس است. این کتاب ژانر داستانی ماجرای شخصیتی به نام کیتلین سالیوان را تعریف می‌کند که حالا در بزرگسالی باید سخت تلاش کند تا بتواند دردهای دوران کودکی را پشت سر بگذارد. این کتاب ۴ ژوئن منتشر شده است. کتاب داستانی «هشدار منصفانه» نوشته مایکل کانلی هم در لیست پرفروش‌ها جای گرفته است. این کتاب که برای نخستین‌بار وارد لیست‌شده، داستان خبرنگاری به نام جک مک‌انووی را تعریف می‌کند که دنبال یک قاتل زنجیره‌ای است که از داده‌های ژنتیکی استفاده می‌کند تا اهداف و قربانیان خود را انتخاب کند. این کتاب نیز تازه منتشر شده و ۴ ژوئن به بازار آمده است. کتاب «مهار نشده» نوشته گلنون دویل که یک کتاب خاطرات است، بارها در لیست پرفروش‌ها قرار گرفت. در این کتاب نویسنده به خوانندگان توضیح می‌دهد که چطور می‌توانند از صداهای درونی خود استفاده کنند و از آرامش درونی‌شان بهره ببرند. این کتاب ۱۹ مارس به بازار آمده است. «جایی که خرچنگ‌ها آواز می‌خوانند» نوشته دیلیا اوونز در ژانر داستانی هم جزء کتاب‌های پرفروش قرار دارد. این کتاب داستان یک شخصیت منزوی به نام کایا کلارک را تعریف می‌کند که مظنون پرونده مرگ فردی به نام چیس اندروز است. این کتاب ۹۱ هفته در لیست پرفروش‌ها قرار داشته و قبلا اول هم بوده و تاریخ انتشار کتاب سپتامبر ۲۰۱۸ است. در کتاب‌های کودکان می‌توان به «ما متفاوت هستیم، ما یکی هستیم» از مجموعه «سسمی استریت» اشاره کرد. بسیاری از عناوین این کتاب کاملا فروش رفته‌اند و حتی نسخه‌های دست دوم هم با قیمت‌هایی تا ۵۰ دلار به فروش می‌روند. در وبسایت بارنزاند نوبل، هشت کتاب از ۱۰ کتاب پرفروش، عناوینی درباره سیاهان هستند که قبلا منتشر شده بودند که ازجمله آنها می‌توان به «بین دنیا و من» نوشته تانهیسی کوتس و «پس می‌خواهی درباره نژاد صحبت کنی» نوشته ایجئوما اولوئو اشاره کرد. ابرام اکس کندی نویسنده کتاب «چطور ضدنژادپرست باشیم» این هفته در توئیتر نوشت: «این اتفاق هرروز نمی‌افتد. پرفروش‌ترین کتاب‌های شماره یک و دو حال‌حاضر آمازون دو کتابی هستند که نژادپرستی را به‌چالش می‌کشند. این کار شماست.» این نویسنده کتاب دیگری هم دردست چاپ دارد که باعنوان «کودک ضدنژادپرست» برنامه انتشارش جلو افتاده و به‌زودی وارد بازار کتاب می‌شود. کندی که برنده جایزه کتاب ملی آمریکاست، در دانشگاه واشنگتن مدیریت انجمنی به نام تحقیقات ضدنژادپرستی را برعهده دارد و این پنجمین کتابش است که منتشر می‌شود. کتاب «مهرخورده» نوشته جیسون رینولدز که با اقتباس از کتابی از کندی نوشته شده نیز کتاب شماره یک بخش نوجوانان نیویورک‌تایمز شده است. این کتاب تاریخی درباره ایده‌های نژادی درمیان سه‌دسته از مردم است. هدف این کتاب کمک به نوجوانان برای درک ریشه‌های نژادی است. با رشد اعتراض‌ها و عبور آنها از خطوط رنگ پوست، آمریکایی‌ها مشغول جمع‌آوری لیست کتاب‌های مرتبط و معرفی کردن آثار به‌یکدیگر هستند. حامیان جنبش مقابله با نژادپرستی همچنین از مردم می‌خواهند خریدهای خود را ازطریق کتابفروشی‌های تحت مالکیت سیاه‌پوستان یا کتابفروشی‌های مستقل انجام بدهند. ابین دی‌آنجلو با کتاب غیرداستانی «شکنندگی سفیدپوستان» کتاب بعدی پرفروش‌های آمریکاست. این کتاب به مسائل نژادی می‌پردازد و زیرعنوان آن «چرا حرف زدن درباره نژادپرستی آنقدر برای سفیدپوستان سخت است» انتخاب شده و ۲۱ ماه می امسال به بازار آمده است. اثر غیرداستانی «چطور ضد نژادپرست باشیم» نوشته ابرام کندی است. این کتاب نگاهی انتقادی به نژادپرستی دارد و راه‌های مقابله با آن را بررسی می‌کند. این کتاب از تابستان سال‌پیش وارد بازار کتاب شده است. «بادهای کامینو» جان گریشام هم در لیست پرفروش‌ها قرار گرفته. گریشام در این کتاب داستانی تعریف می‌کند که توفانی وارد جزیره کامینو می‌شود و باعث مرگ نلسون کر نویسنده می‌شود، اما آیا واقعا توفان دلیل مرگ او بود یا او به قتل رسیده است؟ این کتاب ۷ ماه می ۲۰۲۰ منتشر شد. کتاب داستانی «آتش‌های کوچک همه جا» نوشته سلست انجی هم در لیست پرفروش‌ترین‌ها جا می‌گیرد. داستان این اثر درباره شخصیتی به نام میا وارن است که خانه‌ای را درمناطق حومه شهری کلیولند کرایه می‌کند و باعث به‌هم ریختن کل محله می‌شود. این کتاب سپتامبر ۲۰۱۷ منتشر شد. «کتاب بزرگ جوک‌های احمقانه برای کودکان» که یکی از ۵۰ کتابی است که رومن برای کودکان نوشته به‌صدر لیست پرفروش‌ترین‌های آمازون رسیده است. این کتاب آگوست ۲۰۱۹ (مرداد پیش) منتشر شد، فروش آن حدود کریسمس افزایش یافت و تمام نسخه‌های آن به‌فروش رفت. انتشارات نتوانست به‌سرعت چاپ جدید را آماده کند و کتاب موقعیتش را از دست داد. رومن، نویسنده این کتاب می‌گوید: «واقعا ناامیدکننده بود. واقعا ناراحت بودم و فکر نمی‌کردم یک فرصت دیگر به‌دست بیاورم.» دوباره در فوریه فروش کتاب افزایش پیدا کرد. بعد اتفاقی رخ داد که تعداد کمی از نویسنده‌ها فکر می‌کردند قرار باشد فاکتوری درمسیر حرفه‌ای کاری‌شان شود: همه‌گیری کروناویروس. ظرف چند روز مدارس سراسر دنیا بسته شدند. به بسیاری از والدین گفته شد از خانه کار کنند. درحالی که آمریکا داشت به دومین هفته قرنطینه خود برای بسیاری از افراد می‌رسید، کتاب‌های کودکان لیست پرفروش‌های آمازون را از آن خود کردند. کتاب رومن هم روز بیست‌وپنجم مارس به‌صدر لیست رسید. این دستاورد کمی نیست. لیست پرفروش‌های آمازون شامل کل کتاب‌هایی می‌شود که این غول تجارت الکترونیکی به‌فروش می‌رساند و محدودیت سنی ندارد. کتاب بزرگ جوک‌های احمقانه برای کودکان درحال‌حاضر دارد با تعدادی از پرفروش‌ترین رمان‌ها ازجمله «جایی که خرچنگ‌ها آواز می‌خوانند» نوشته دیلیا اوونز و «آتش‌های کوچک در همه‌جا» نوشته سلست انگه رقابت می‌کند.

کتاب شگفت‌آور مری ترامپ، برادرزاده رئیس‌جمهور ایالات متحده که در آن جزئیاتی کوبنده از خانواده و شخصیت ترامپ درج شده، در روز نخست فروش خود توانست نزدیک به یک‌میلیون نسخه بفروشد و هنوز با قدرت در صدر لیست پرفروش‌ترین کتاب‌های سایت جهانی آمازون قرار دارد. در این کتاب شگفت‌آور و عجیب که در مورد دونالد ترامپ و خانواده او است. مری لامپ ترامپ، نویسنده و برادرزاده ترامپ که روانشناس بالینی است و تنها برادرزاده دونالد ترامپ، در تاریخ تاریک خانواده خود مانند چراغ روشنایی می‌درخشد تا توضیح دهد که چگونه دایی‌اش تبدیل به مردی شده که اکنون سلامت، امنیت اقتصادی و ساختار اجتماعی جهان را تهدید می‌کند.

مری ترامپ بخش اعظم کودکی خود را در خانه بزرگ پدربزرگ و مادربزرگ خود در قلب کوئینز، نیویورک گذراند، جایی که دونالد و چهار خواهر و برادرش بزرگ شدند. او کابوسی از آسیب‌ها، روابط مخرب و ترکیبی غم‌انگیز از غفلت و سوءاستفاده را توصیف می‌کند. او توضیح می‌دهد که چگونه رویدادهای خاص و الگوهای کلی خانواده، مرد آسیب‌دیده را که درحال حاضر دفتر بیضی شکل کاخ سفید را اشغال کرده، شکل داده است. همچنین روابط عجیب و مضر بین ترامپ و دو پسر بزرگ‌ترش در این کتاب آمده است.

مری ترامپ در این کتاب با یک شوخ‌طبعی و طنز غیرمنتظره و برخی اوقات تلخ، غالبا حوادث خانوادگی را تعریف می‌کند. او با جزئیات ناخوشایند همه چیز را از محل زندگی عموی خود دونالد و همسرش و روابطش را بازگو می‌کند که چگونه او توانست به مادربزرگش که جراحات و بیماری‌های زیادی داشت. استرس و نگرانی بیشتر وارد کند و در کنارش پس از شروع تسلیم شدن به آلزایمر، او را از خانه بیرون کرد و دیگر به سراغش نرفت. تعداد زیادی از صاحب‌نظران، روانشناسان و روزنامه‌نگاران در تلاشند تا نقص‌های کشنده دونالد جی ترامپ را تجزیه و تحلیل کنند. اما همین مری لامپ ترامپ که دارای تحصیلات روانشناسی است و آموزش، بینش و آشنایی صمیمی هم با او دارد برای فاش کردن آنچه دونالد و بقیه قبیله خود را رقم زده‌اند، فرد مناسبی است. او به تنهایی می‌تواند این حماسه جالب و بی‌نظیر را بازگو کند، نه‌فقط به دلیل دیدگاه خودی بلکه به این دلیل که او تنها ترامپ است که مایل به گفتن حقیقت در مورد یکی از قدرتمندترین خانواده‌های جهان است. کتاب دیگری که در دوران کرونا توانست جزء کتاب‌های پرفروش باشد، کتاب «فریبنده و تلخ» است که توسط نویسنده پرفروش شماره یک نیویورک تایمز، الین هیلدربرند نوشته شده است. این کتاب که یک عاشقانه است از یک رابطه عاشقانه می‌گوید که برای ده‌ها سال به طول انجامیده است اما به یک‌باره همه چیز تغییر می‌کند. هنگامی که فرزند مالوری بلسینگ لینک، دستورالعمل بستر مرگ را از مادرش دریافت می‌کند تا در کشوی میز خود با شماره‌ای از روی کاغذ تماس بگیرد، او مطمئن نیست که چه چیزی انتظار او را می‌کشد. او مطمئنا انتظار ندارد که جیک مک‌کلود پاسخ دهد. اواخر بهار سال ۲۰۲۰ است و همسر جیک، اورسولا دگورنزی، پیش‌رو در انتخابات ریاست‌جمهوری آینده است. لینک فکر می‌کند باید خطایی رخ دهد. چگونه مالوری و جیک یکدیگر را می‌شناسند؟ اما بازگشت به تابستانی شیرین در سال ۱۹۹۳ همه چیز را روشن می‌کند. مالوری به‌تازگی یک کلبه ساحلی در نانتاکت را از عمه خود به ارث برده است و او موافقت دارد که میزبان میهمانی لیسانس گرفتن برادرش باشد. دوست کوپر از کالج جیک مک‌کلود، شرکت می‌کند و جیک و مالوری پیوندی را تشکیل می‌دهند و...

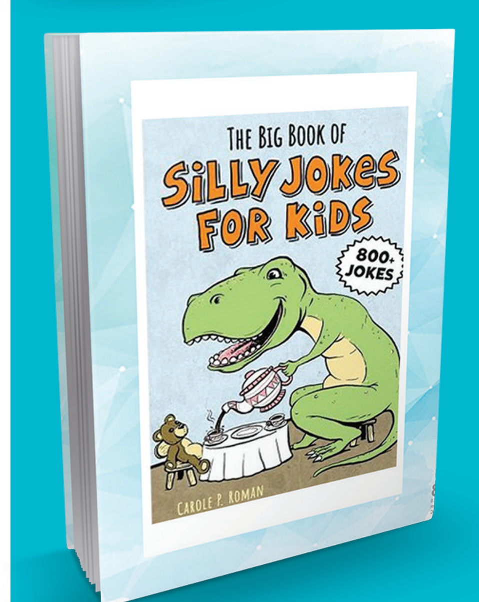

جستجوی امید در کتاب‌ها

شاید خیلی برایتان جالب باشد که بدانید در افغانستان هم در زمان شیوع کرونا، کتابفروشی‌ها توانستند کتاب‌های زیادی بفروشند. البته به‌قول اجمل محمدی که یک کتابفروشی در شهر کابل دارد، سعی کردند تا کتاب‌ها را به صورت آنلاین به فروش برسانند تا مردم کمتر از خانه‌هایشان بیرون بیایند. او می‌گوید: «کتاب‌های انگیزشی و امیددهنده در این مدت بسیار پرفروش بوده‌اند. کتاب‌هایی که تم روانشناسی داشتند و برای همین مخاطبان بیشتر به سمت این کتاب‌ها آمدند. این کتاب‌ها هم در خود افغانستان منتشر می‌شوند هم کتاب‌هایی هستند که از ایران به دست ما می‌رسد.» البته او کتاب‌های داستانی را هم پرفروش می‌داند و می‌گوید: «داستان همیشه جذابیت دارد. مثلا کتاب‌هایی که مرتبط با این اوضاع هستند، مثل طاعون آلبر کامو یا داستان‌های عاشقانه‌ای که محبوبیت داشته‌اند.»

اقبال به کلاسیک‌ها

انگلیسی‌ها همیشه و در هر زمانی عاشق خواندن کتاب‌های کلاسیک هستند و این ادعا در زمان شیوع کرونا هم ثابت شد. واتراستونز که بزرگ‌ترین فروشگاه کتاب زنجیره‌ای بریتانیا محسوب می‌شود به‌دلیل اعتراضات کارکنانش به‌خاطر در خطر بودن جان‌شان با شیوع ویروس کرونا تعطیل شد، اما آمار فروش آنلاین این فروشگاه نسبت به هفته گذشته‌اش با ۴۰۰ درصد افزایش مواجه شد. طبق گزارش‌های واتراستونز، آمار فروش کتاب‌های کلاسیک و کتاب‌هایی همچون «۱۰۰ سال تنهایی» نوشته گابریل گارسیا مارکز، «دلبند» نوشته تونی موریسون و «گتسبی بزرگ» نوشته اف اسکات فیتزجرالد با افزایش چشمگیر روبه‌رو بوده است. باتوجه به آمار ارائه‌شده از سوی این کتابفروشی، رمان‌های مدرن بلندی همچون رمان پرفروش «آینه و نور» نوشته هیلاری مانتل و رمان‌های پادآرمان‌شهری همچون «سرگذشت ندیمه» نوشته مارگارت اتوود و «۱۹۸۴» نوشته جورج اورول نیز با استقبال خوبی مواجه شده‌اند. نیلسن بوک اسکن که وظیفه بررسی آمار فروش کتاب‌های بریتانیا را برعهده دارد هم درباره افزایش آمار فروش رمان «جنگ و صلح»، «ارباب حلقه‌ها» و «در جست‌وجوی زمان از دست‌رفته» گزارش داد. کتاب‌های کلاسیکی که هر کتابخوانی حتما این کتاب‌ها را خوانده است. نکته بعدی در مورد فروش دوباره کتاب‌های هری پاتر و ارباب حلقه‌هاست که خیلی‌ها دوباره به سمت خواندن این کتاب‌ها رفتند و دلیلش را هم دوباره‌خوانی برای سرگرم شدن در ایام کرونا عنوان کردند.

آن چیزی که باید یاد بگیریم

ویروس کرونا درکنار همه بدی‌هایی که برایمان داشت خیلی چیزها را هم یادمان داد؛ اینکه از هر فرصتی برای اینکه دوباره خودمان را بسازیم استفاده کنیم، اینکه هیچ محدودیتی نمی‌تواند همیشگی باشد. برای همه کسانی که عاشق کتاب‌خواندن هستند، این مساله که بتوانند کتاب را به‌صورت فیزیکی و کاغذی در دست‌شان داشته باشند خیلی مهم است. روزهای اولی که کرونا آمده بود و مجبور به خانه‌نشینی بودیم شاید استقبال از کتاب‌های آنلاین و الکترونیک بیشتر بود اما ناشران و کتابفروشان در سراسر دنیا به سمت فروش آنلاین رفتند و با اینکه از قبل این فروش آنلاین را داشتند اما آن را تقویت کردند تا مخاطبان‌شان را از دست ندهند و همین آنها را به سودهای چندبرابری نسبت به قبل از کرونا نزدیک کرد؛ استفاده از فرصتی که مردم را به سمت کتابخوانی بکشاند. گفتن از ویروسی که هیچ‌کس از آن نمی‌داند، باعث شد تا بسیاری از ناشران پول خوبی از این مدل کتاب‌ها نصیب‌شان شود. کرونا شاید خسارت زیادی به همه فعالیت‌های اقتصادی زد اما به گفته یکی از ناشران بزرگ انگلستان، کسانی توانستند خودشان را از گرداب کرونا نجات دهند که فکر کردند و بعد بلند شدند و عمل کردند. آنها به سمت کتاب‌هایی رفتند که تا قبل از این شاید خیلی‌ها به دنبالش نبودند و همین موفقیت‌شان را تضمین کرد؛ تجربه‌ای که می‌تواند برای صنعت نشر ما هم قابل اجرا باشد.

بازگشت پاموک به اوج

ترکیه هم مانند کشورهای دیگر درگیر کرونا شد اما ضربه‌ای که به اقتصاد این کشور وارد شد، بسیار زیاد بود چون گردشگری آنها کاملا نابود شد و برای همین برای اینکه در مسائل دیگر به مشکل برخورد نکنند به سمت فروش آنلاین آمدند. در حوزه کتاب هم توانستند با فروش آنلاین کمی از مشکلات اقتصادی‌شان در این حوزه را رفع کنند. کتاب‌های اورهان پاموک تنها نویسنده ترک که توانست جایزه نوبل را ببرد جزء کتاب‌های پرفروش بوده است و علت آن هم یک کتابفروشی در ترکیه است که کتاب‌های این نویسنده را انتخاب و برای آن مسابقه‌ای را طراحی کرد، همین مساله باعث شد تا مردم به سمت خرید کتاب‌های او بروند. البته این کتاب فروشی همه کتاب‌های او را در این مسابقه نیاورد بلکه کتاب‌هایی که از سال ۲۰۰۲ نوشته شده بود در این مسابقه قرار گرفت و همین باعث شد تا کتاب‌های او دوباره در صدر فروش قرار بگیرد. البته از این هم نباید بگذریم که کتاب‌های عزیز نسین هم با توجه به طنزی که دارد توانسته جزء نویسنده‌هایی قرار بگیرد که کتاب‌هایش پرفروش باشد و دلیل این مساله هم این است که مردم با توجه به قرنطینه به دنبال کتاب‌هایی بودند که آنها را شاد کند.

کرونا محبوب ایتالیایی‌ها

روبرتو بوریونی، پزشک و نویسنده مشهور ایتالیایی در ماه مارس (اسفند ۹۸) کتابی با عنوان ویروس، چالش بزرگ منتشر کرد که به بررسی نقش همه‌گیری‌ها در شکل دادن و گاه اصلاح تمدن‌ها می‌پردازد. وی در مصاحبه‌ای اعلام کرد وقتی خبر شیوع کرونا را در چین شنید، کتاب درحال چاپ بود و باید در پاییز منتشر می‌شد. وی با شنیدن این خبر دوفصل درباره کروناویروس به کتابش اضافه کرد و از ناشر خواست آن را در اسرع‌وقت منتشر کند، زیرا همین حالا به این کتاب نیاز بود، نه در ماه اکتبر. درهمین اثنا، جولیو ترمونتی، وزیر سابق اقتصاد ایتالیا کتابی را که در مورد جهانی شدن و نقاط ضعف آن در سایه همه‌گیری‌ها نوشته بود، باتوجه به وقایع اخیر به‌روزرسانی کرد. گارزانتی از ناشران برجسته ایتالیا نیز اوایل هفته گذشته مجموعه‌ای از ۲۶ داستان کوتاه و مقاله با تم قرنطینه از نویسندگانی چون جومپا لاهیری، رمان‌نویس آمریکایی که گاهی به ایتالیایی هم می‌نویسد و الیزابتا نیونه از نویسندگان پرفروش ژانر ادبیات کودک منتشر کرد. البته سرعت بالای انتشار برخی از این کتاب‌ها موجب انتقادهایی شده مبنی بر اینکه هنوز برای به‌راه انداختن ادبیات کروناویروس زود است یا اینکه نویسندگان از این تراژدی سوءاستفاده می‌کنند، اما آن‌طور که بوریونی می‌گوید هم‌اینک به کتاب‌هایی با موضوع اپیدمی نیاز است. از دیگر نویسندگان ایتالیایی که به‌نوشتن از حال‌وهوای دوره همه‌گیری کرونا روی آورده، نویسنده جوان پائولو جوردانو است. این نویسنده ۳۷ ساله کتابی را با عنوان بیماری مسری چطور کار می‌کند در ایتالیا منتشر کرده که افکار، ترس و نگرانی وی را درمورد شیوع کروناویروس روایت می‌کند. پیرنگ اصلی کتاب جوردانو از نوعی دیگر است و بیشتر از نیاز به ثبت زمان حال نشأت می‌گیرد تا توضیح آن. این نویسنده همچون دیگران از کروناویروس و تغییراتی که می‌تواند در جوامع ایجاد کند، می‌ترسد. وی حتی بیشتر از عکس این موضوع وحشت دارد، اینکه همه آنچه داریم از این اوضاع یاد می‌گیریم به‌دست فراموشی سپرده شود. جوردانو در مصاحبه‌ای گفت: «بعضی فکرها باید همین حالا و از دل وضعیت اضطراری، روی کاغذ آورده شوند. درغیراین‌صورت در میل به برگشتن به وضعیت عادی در کوتاه‌ترین زمان ممکن گم خواهند شد.» همچنین اثر درخشانی از آلبر کامو، نویسنده فرانسوی که شاهکار ادبیات فرانسه و یکی از برجسته‌ترین آثار ادبی جهان نام گرفته است در ایتالیا نیز فروشش سه برابر شده و در سایت آمازون ایتالیایی در رتبه نخست پرفروش‌ها قرار گرفته است. در اوایل دهه ۴۰ میلادی یک بیماری واگیردار سراسر شهری به نام اوران الجزایر را فرا می‌گیرد؛ یک بلای همه‌گیر که شهر را از وضع عادی و همیشگی خود خارج می‌کند، چند نفری بیمار می‌شوند و عده‌ای می‌میرند. شهر قرنطینه می‌شود و مرگ آن را محاصره می‌کند و این شروع «طاعون» است.

ادامه در صفحه ۱۳